

De Neerlandistiek van de Toekomst

16 maart 2018, 09.30-17.00 uur

09.30 uur Inloop met koffie en thee

09.50 uur Opening, prof. dr. Lia van Gemert

10.00 uur Literatuurwetenschap en de computer, prof. dr. Karina van Dalen-Oskam

Woorden tellen is simpel en saai. Maar als we de computer laten tellen kan dat patronen onthullen die we als lezer nooit hadden gezien. Zo kunnen we het auteurschap van betwiste teksten aannemelijk maken en schrijfstijlen van teksten, auteurs en genres vergelijken. We kunnen achterhalen wat de karakteristieken van bepaalde teksten of tekstverzamelingen zijn. In combinatie met methoden uit de sociale wetenschappen komen we zelfs een stap verder in het vaststellen wat een hedendaagse roman in de ogen van de lezers meer of minder literair maakt. En wie weet kunnen we binnenkort bestsellers voorspellen. Welke andere deuren worden er geopend door de ontwikkelingen in de informatietechnologie, en wat betekent dat voor de literatuurstudenten van de toekomst?

10.30 uur Pauze

10.45 uur Nederlands als tweede taal en beleid, prof. dr. Folkert Kuiken

Voor veel landgenoten is Nederlands niet de moedertaal. Dat is al eeuwen zo en het ligt niet in de lijn der verwachting dat dat in de nabije toekomst zal veranderen. Vragen die zich daarbij opdringen zijn onder andere: wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen NT1- en NT2-verwerving? Welke factoren bepalen hoe goed en hoe snel iemand NT2 leert? Hoe kunnen leerplichtige nieuwkomers het best in het primair en voortgezet onderwijs worden opgevangen? En wat voor consequenties kunnen beleidsmakers daaruit trekken met betrekking tot toelating, opvang, onderwijs en taalbeleid in het algemeen? Dergelijke kwesties staan centraal in de duale master Nederlands als tweede taal en Meertaligheid.

11.15 uur Verrassingen over de Gouden Eeuw. De digitale ontrafeling van de culturele industrie, dr. Frans Blom of prof. dr. Lia van Gemert

De laatste tien jaar heeft de toepassing van digitale instrumenten voor een revolutie gezorgd in onze kennis over de culturele industrie van de Nederlandse Gouden Eeuw. De UvA heeft een belangrijke rol in dat onderzoek, onder andere in de neerlandistiek. Zo kunnen we nu bewijzen dat niet Vondel maar de Spanjaard Lope de Vega de meest gespeelde auteur op de Schouwburg was, kunnen we auteurs van anonieme romans achterhalen en open plaatsen in de productienetwerken op de boekenmarkt invullen. En dat is nog maar het begin.

11.45 uur Discussie en toepassingen in de lespraktijk

12.30 uur Lunch

13.45 uur Woorden in je brein, dr. Jan Don

Taalkundigen denken dat woorden zinvol opgedeeld kunnen worden in kleinere eenheden. Een woord zoals bijvoorbeeld *taken* bestaat uit een stam (*taak*) en een meervoudsuitgang (*en*). De vraag die wij als onderzoekers ons stellen is of die taalkundige opdeling van woorden in kleinere eenheden ook in je hoofd gebeurt als je een woord waarneemt. Is het zo dat je zodra je *taken* hoort, je brein eerst het woord in stukken hakt en aan die stukken een betekenis toekent en vervolgens de stukken weer aan elkaar plakt om de betekenis van het geheel te bepalen? Of is *taken* voor je brein gewoon één ding met een vaste betekenis? Door middel van een ERP-studie, waarbij we breinresponses meten, zijn we een stapje dichterbij het antwoord op deze vraag.

14.15 uur Metaforiek in taal en tekst: beeldspraak of beelddenken?, prof.dr. Gerard Steen

Sinds 1980 wordt metaforisch taalgebruik niet meer louter gezien als een vorm van beeldspraak maar als een vorm van alomtegenwoordige volledig geconventionaliseerde cognitie: we begrijpen het een in termen van het ander. We zien het leven als een reis, een ziekte als een gevecht, de maatschappij als een gezin, en organisaties als machines die vast kunnen lopen of als planten die we kunnen laten groeien en bloeien of moeten snoeien. Veel wetenschappers beweren dat we leven in metaforen. Maar is dat wel zo? Werken alle metaforen echt altijd als concepten die ons anders doen kijken naar het leven, een ziekte, de maatschappij, enzovoorts? Of kan het onderzoek ook anders worden geïnterpreteerd en is de macht van de metafoor veel beperkter dan thans voor mogelijk wordt gehouden? En kunnen taal-, tekst- en communicatiespecialisten hierop inspelen? In dit college wordt een kort en prikkelend overzicht van deze kwestie gepresenteerd.

14.45 uur Pauze

15.00 uur De achteruitrijraces: de vertrossing van de Nederlandse identiteit, prof.dr. Thomas Vaessens

Misschien definiëren we de neerlandistiek in de toekomst niet meer in de eerste plaats aan de hand van een gedeeld object ('de Nederlandse taal', 'de Nederlandse literatuur'...), maar aan de hand van vaardigheden. De neerlandicus heeft instrumenten om een heel breed scala aan culturele verschijnselen te analyseren. Neem nou de Daf, deze iconische Nederlandse auto uit de jaren 60 en 70. De culturele biografie van deze auto leest als een roman. En laten wij neerlandici precies daar nou goed in zijn.

15.30 uur Discussie en toepassing in de lespraktijk

16.30 uur Uitreiking certificaten en afsluiting